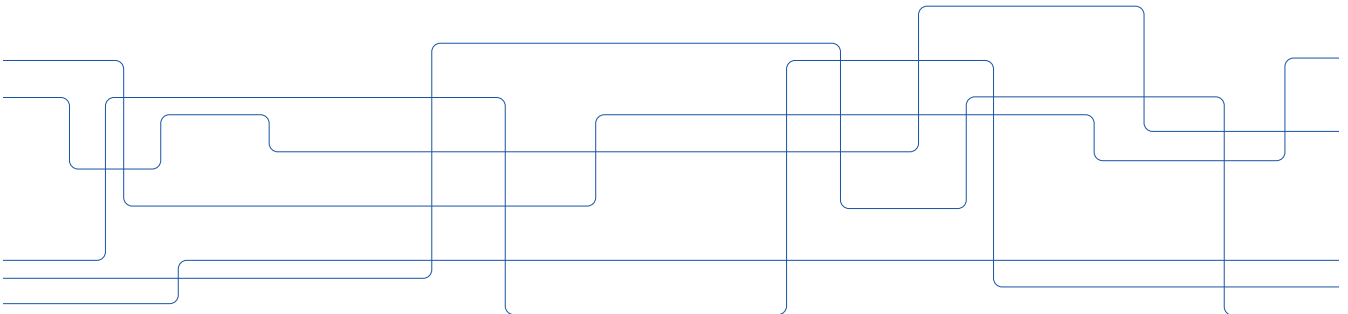

Jordbruksmarkens värden

Rebecka Milestad

Inst för hållbar utveckling, miljövetenskap och teknik, KTH

Globala perspektiv

målkonflikter

klimatpåverkan

systemperspektiv

beredskap

Nationella perspektiv

rättvisa

klimatanpassning

mångfunktionalitet

Utmaningar

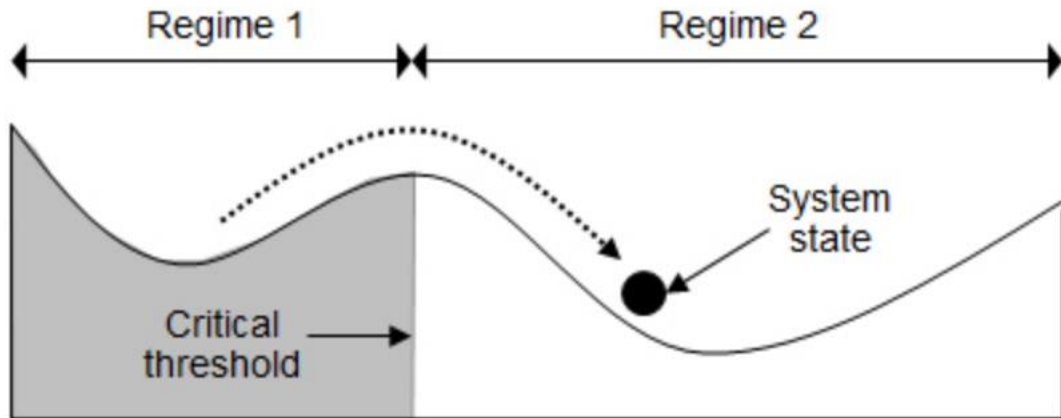
- ✓ Förändrat klimat: havsnivåhöjning, migration, extremväder, varmare, torrare/blötare. Vi behöver anpassa oss
- ✓ Jordbruket bidrar till klimatförändringarna
- ✓ Jordbruket behöver bidra till minskad klimatpåverkan: kolsänka
- ✓ Konflikt om markresursen: biomassa/livsmedel, bostäder/odling
- ✓ Urbanisering
- ✓ Geopolitik: behovet av beredskap – mat!

SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

När jordbruksmarken väl är borta, är det svårt att få tillbaka den

(www.regimeshifts.org)

Några siffror att förhålla sig till

- 21-37% av alla växthusgasutsläpp pga det globala jordbruket (IPCC)
- 0,2 ha åkermark per person globalt (enligt FAO 2015)
- 0,25 ha åkermark per person i Sverige 2018 (enligt SCB 2018)
- 0,65 ha åkermark per person i Sverige 1913
- Ca 10 000 ha åkermark exploaterades i Sverige för att bygga på de senaste 20 åren (Jordbruksverket)
- Matsvinn motsvarade 8-10% av de totala växthusgasutsläppen mellan 2010 och 2016 (IPCC)
- 25-30% av all producerad mat kastas eller går till spillo (IPCC)
- Ca 50% av maten vi äter importereras (dvs självförsörjningsgraden är ca 50% i Sverige) (LRF/Naturvårdsverket)
- 60% av klimatpåverkan från maten vi äter kommer från den importerade maten (LRF/Naturvårdsverket)

Den dåliga nyheten

Ökat behov av mark för att beskoga & producera biobränslen för att uppnå klimatmål

”Institutionell fragmentering” inom mark och jordbrukssektorn: Bristande engagemang från aktörer på olika skalor, smalt fokus på olika mål, dålig samordning mellan olika sektorer (hälsa, transporter, miljö, vatten, energi, infrastruktur)

(IPCC, 2019)

Vad ska vi göra?

Agriculture at a Crossroads

IAASTD International Assessment of Agricultural Knowledge, Science and Technology for Development

Synthesis Report

IPES FOOD
INTERNATIONAL PANEL OF EXPERTS
ON SUSTAINABLE FOOD SYSTEMS

FROM
UNIFORMITY
TO
DIVERSITY

A paradigm shift from industrial agriculture to diversified agroecological systems

ECOSYSTEMS AND HUMAN WELL-BEING

Synthesis

Climate Change and Land

An IPCC Special Report on climate change, desertification, land degradation, sustainable land management, food security, and greenhouse gas fluxes in terrestrial ecosystems

Summary for Policymakers

WG I WG II WG III

Food and Agriculture Organization of the United Nations

2

The future of food and agriculture

Alternative pathways to 2050

SUMMARY VERSION

World Scientific Series in Grand Public Policy Challenges of the 21st Century

Rachid Serraj • Prabhu Pingali *editors*

Agriculture & Food Systems to 2050

Global Trends, Challenges and Opportunities

De bra nyheterna!

- Åtgärder som minskar klimatpåverkan och främjar klimatanpassningen -> livsmedelssäkerhet och beredskap
- De flesta åtgärder för hållbar utveckling kan uppnås utan konkurrens om marken
- Stor potential för att minska klimatpåverkan från jordbruket med åtgärder i hela livsmedelskedjan, inkl att minska matsvinnet.
- Diversifiering av livsmedelssystemet -> minskade risker på livsmedelsförsörjningen pga klimatförändringar.
- Synergieffekter mellan hälsa och en klimatvänlig diet

De bra nyheterna (forts)

- Politik för och förvaltning av markresursen <-> anpassning och minskad klimatpåverkan OCH sparar resurser, ökar engagemang och naturvård
- Politik som hanterar hela livsmedelskedjan -> hållbarare markanvändning, ökad livsmedelssäkerhet, minskade utsläpp av klimatpåverkande gaser

Hur kan jordbruket bli miljöhjälte?

Kretslopp och kväveeffektivitet – korta avstånden mellan växter och djur, mellan stad och land

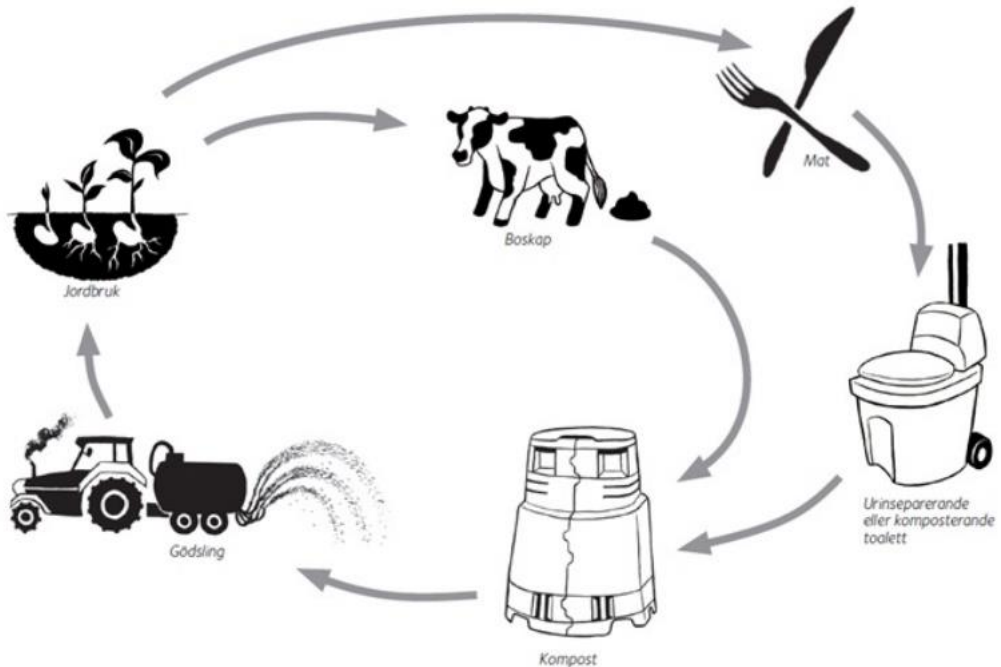
Samla kol i mark och växter – fleråriga växter, artrika marker

Djur som äter grovfoder (gräs) och matrester

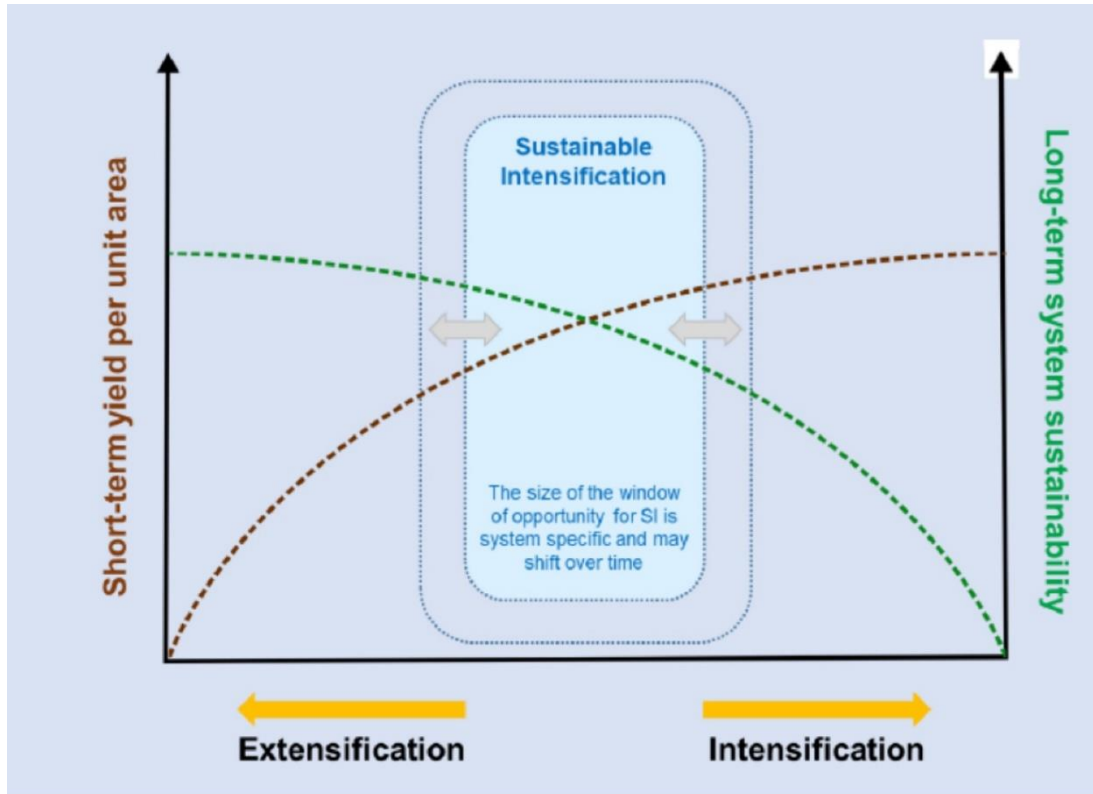
Fasa ut fossila bränslen (i hela samhället)

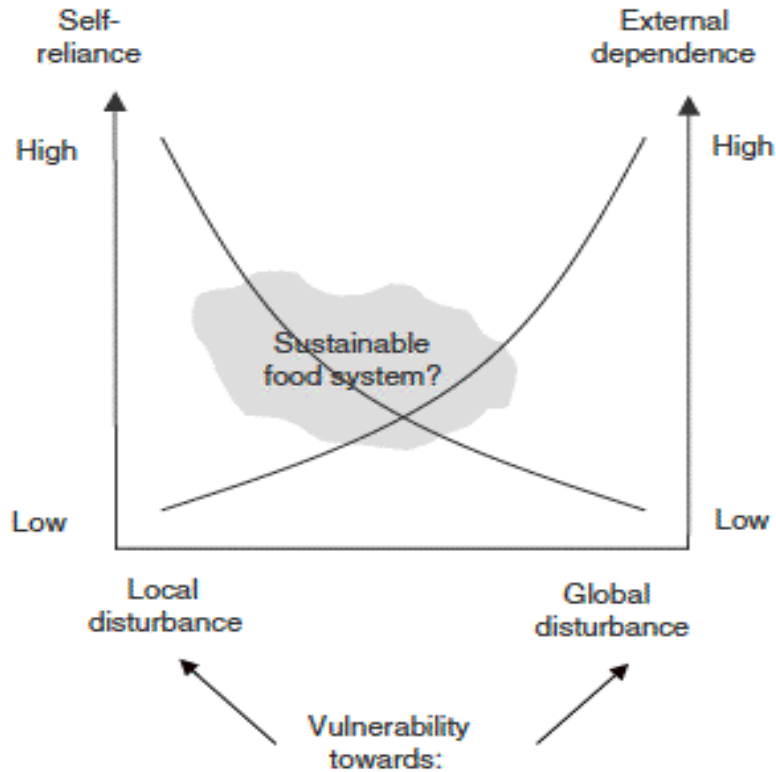
Näringsämneskretslopp

Hållbar intensifiering av jordbruksmarken

Sårbarhet/beredskap

Kan vi inte låta stadsodlingen producera maten istället?

Tack!

rebecka.milestad@abe.kth.se

